

שיעור קנג

מ"ע לג. מל"ת פח. פז. עג. קסג. קסד.

מצוה לג היא שצוה הכהנים ללבוש בגדים מיוחדים לכבוד ולתפארת ואז יעבדו במקדש, והוא אמרו ועשו בגדי קדש לאהרן, ואת בניו תקריב והלבשתם כתנות, וזאת היא מצות בגדי כהונה שמונה בגדים לכהן גדול וארבעה לכהן הדיוט וכל עת שישרת הכהן בפחות ממנין בגדיו המיוחדים לו באותה העבודה או ביותר מהם עבודתו פסולה ויתחייב על זה מיתה בידי שמים רוצה לומר למחוסר בגדים שעבד. וכן מנוהו בגמרא (סנהדרין פ"ג) בכלל מחוייבי מיתה בידי שמים. ולא בא בכתוב זה בבאור, אבל בא בכתוב וחגרת אותם אבנט והיתה להם כהונת עולם ובא הפירוש בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והיו להו זרים והרי נתבאר זר ששמש במיתה. ואמרו בספרא וישם עליו את החשן פרשה זו למדה לשעתה ולמדה לדורות למדה לשרת יום יום ולשרת יום הכפורים. בכל יום משמש בבגדי זהב ביום הכפורים בבגדי לבן. וכבר בא בספרי שלבישת בגדים אלו היא מצות עשה, והוא אמרם מנין שאין אהרן לובש בגדים אלו לגדולתו אלא כמו מקיים גזרת המלך שנאמר ויעש כאשר צוה ה' את משה כלומר לבישת הבגדים. ואע"פ שהם בתכלית היופי שהם מזהב וישפה וזולתם מהאבנים הטובות והיפות לא יכוין בהם היופי אלא לקיים הצווי שצוה השם יתעלה למשה לבד והוא שילבש בגדים אלו תמיד במקדש. וכבר התבארו משפטי מצוה זו כלם בזבחים ביומא ובסוכה. (ואתה תצוה, כלי בית המקדש פרק י') :

מצוה פח הזהירנו מקרוע פי מעיל כהן גדול אבל יהיה ארוג כמו שהוגבל. והוא אמרו יתעלה כפי תחרא יהיה לו לא יקרע, ומי שחתכו במספרים או הדומה להם לוקה. (שם, שם) :

מצוה פז הזהירנו מהסיר החשן מעל האפוד אבל יהיה החשן דבוק בו. ובסוף מכות (שם) אמרו עם זכרון מחוייבי מלקות והוא איכא מזיח החשן. הנה כבר התבאר שהמזיח לוקה. (ואתה תצוה, שם פ"ט) :

מצוה עג שהזהירנו מהכנס למקדש או להורות באחד מדיני התורה בהיותנו שכורים, והוא אמרו יתעלה יין ושכר אל תשת וגו' וסמיך ליה להורות את בני ישראל וגו'. ולשון התלמוד שתי רביעית יין אל יורה. ויש חלוק בעונש לאו זה כי שתוי יין אי אפשר להכנס מבין האולם ולמזבח עם כל ההיכל ואם עבר ונכנס [חייב מלקות ואם עבד והוא שתוי יין] חייב מיתה בידי שמים. ואם שתי מן המשקים המשכרין זולת יין ועבד חייב מלקות לבד ולא מיתה וכל מי שיורה והוא שתוי יין בין כהן בין ישראל עובר על לאו בין שהיה שתוי יין או שאר משקין. ולשון ספרא יין אל תשת אין לי אלא יין שאר משקין המשכרין מנין תלמוד לומר ושכר אם כן למה נאמר יין על היין במיתה על שאר משקין במלקות, ושם נאמר מנין שאינו חייב אלא בשעת עבודה תלמוד לומר אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמותו. ושם אמרו יכול יהו ישראל חייבין מיתה על ההוראה תלמוד לומר אתה ובניך אתך ולא תמותו, אבל ישראל אינם במיתה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בשני מזבחים. (ויהי ביום השמיני, הל' ביאת מקדש פט"ז) :

מצוה קסג שהזהיר הכהנים מלהכנס במקדש מגודלי שער כמו שיעשו האבלים שלא יספרו שערם, והוא אמרו

ראשיכם אל תפרעו אמרה תורה לא תרכו פרע ויחזקאל באר ואמר ופרע לא ישלחו, וכן אמר במצורע וראשו יהיה פרוע ואמרינן בספרי יגדל פרע. ולשון ספרא גם כן ראשיכם אל תפרעו אל תגדלו שער. וכבר נכפלה אזהרה זאת בכהן גדול ואמר את ראשו לא יפרע. ואמנם נכפלה כדי שלא תחשוב שאמרו לאלעזר ואיתמר ראשיכם אל תפרעו אמנם הוא בעבור המת לבד אבל אם עשה זה שלא על דרך האבילות מותר, ולכן באה בכהן גדול שזה בעבור העבודה. והעובר על לאו זה במיתה כלומר ששמש והוא פרוע ראש, ובכלל אלו שבמיתה פרועי ראש לפי אמרו ולא תמותו וכשנכנס למקדש והוא פרוע ראש ולא עבד הרי הוא באזהרה ולא במיתה. (שמיני, הלכות ביאת המקדש פ"א):

מצוה קסד שהזהיר הכהנים מלהכנס למקדש והם קרועי בגדים. והוא אמרו יתעלה ובגדיכם לא תפרומו, ולשון ספרי לא תפרומו לא תקרעו, ונכפלה זאת האזהרה גם כן באמרו בכהן גדול ובגדיו לא יפרומו. ודע שכהן גדול אסור אפילו שלא בשעת עבודה לקרוע על מתו שמת לו ובעבור התוספת הזאת נכפל זה הלאו. ובספרי ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרומו על מתו בדרך שבני אדם קורעין ופורמין על מתייהן הא כיצד כהן גדול פורם מלמטן וכהן הדיוט מלמעלן וכל מי שעבד ובגדיו קרועין הוא גם כן חייב מיתה שדין פרועי ראש וקרועי בגדים אחד, ואולם הכנס למקדש בדרך זה הוא בלאו וכהן גדול לבד הוא אסור עליו תמיד שיפרע או שיפרומו אפילו לא נכנס למקדש וזהו ההבדל שבינו וביין כהן הדיוט. (שמיני, הלכות ביאת המקדש פ"א):